

**ВЕЋУ ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНИХ СТУДИЈА
УНИВЕРЗИТЕТА УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ
СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ**

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Иване Анчић

Тема:

*Звук из облака и метаморфозе уметничких/технолошких парадигми у друштвеној
рецепцији звука и музике*

Одлуком Већа Интердисциплинарних студија Универзитета уметности у Београду од 15.9.2016. године именована је Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације Иване Анчић у саставу: др Соња Маринковић, редовни професор ФМУ, ментор, др Весна Микић, редовни професор ФМУ, др Санела Николић, доцент ФМУ, др Биљана Лековић, доцент ФМУ, др Катарина Томашевић, виши научни сарадник Музиколошког института САНУ. На састанку одржаном 12.11.2016. године чланови комисије су се сагласили да дисертација Иване Анчић испуњава све услове за јавну одбрану и сачинили Извештај који садржи: уводно образложење, биографске податке о кандидату, анализу дисертације, критички увид и оцену резултата докторске дисертације, те закључак комисије.

БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Ивана Анчић је рођена у Београду 1973. године. Дипломирала је 1997. године на Факултету музичке уметности у Београду, на катедри за Општу музичку педагогију. Мастер диплому је стекла 2008. године на Универзитету уметности у Београду и Универзитету Лион 2 у Лиону (двојни програм), на катедри за Културну политику и менаџмент, са тезом *Unity of Diversity – World Music Festivals as Intercultural challenge*. Од 1997. године ради као професор хармоније, контрапункта, музичких облика, солфеђа и теорије музике у бројним музичким и Интернационалним школама у земљи и иностранству. У периоду од 2010. до 2013. године је била ангажована у невладином сектору као координатор и менаџер разних пројеката, фестивала и радионица. Њено поље рада и интересовања тиче се области студија звука, дигиталне културе и медија. Остварила је седам пројеката објављивања дигиталних компакт дискова (*Divine flow – LAD Publishing & Records; Palimpsest – LAD Publishing & Records; Digitalni CD Love Drop – ICE Media; Visions of Mandala, Remix Edition – Uxmal Records; Ethereal Shine – Elliptical Records; Natural Beauty – Ichill Music Factory и Ibiza Chillout – Ichill Music Factory*) и шест компакт дискова са амбијенталном музиком. Била је координатор пројекта *Umbria Jazz Balcanic Window '09*; менаџер пројекта *Euromed Music Festival 2009, 2010 European Union Programme – Culture 2007–2013*; као и организатор и координатор низа радионица, аудиција и мастер класова и разноврсних пројеката ("Музички трамваји", Класична музика за Еуросонг", "Кад бубњари марширају").

Објављени радови:

„Ambijentalna muzika kao praksa popularne umetnosti”, *AM – Časopis za studije umetnosti i medija*, no. 11, 2016, Beograd, FMU–Orion Art, str. 143–154.

Радови прихваћени за објављивање:

(2016) „Zvuk iz *oblaka* i metamorfoze umetničkih/tehnoloških paradigmi u društvenoj recepciji zvuka i muzike”, rad prihvaćen za objavljivanje u časopisu *New Sound*, International Journal of Music, Department of Musicology, Faculty of Music, Belgrade

(2016) „Reprezentacija holokausta u istoriji i umetnosti”, rad prihvaćen za objavljivanje u časopisu *Kultura*

АНАЛИЗА ДИСЕРТАЦИЈЕ

Дисертација *Звук из облака и метаморфозе уметничких/технолошких парадигми у друштвеној рецепцији звука и музике* написана је на 291 страници (А4 формата, са маргинама од 2,5 cm, проредом 1,5, стандардним фонтом Times New Roman величине 12 тачака). Текст рада садржи Апстракт/Abstract (4–7), Садржај (8–11), Увод (12–17) и пет поглавља: I. Нове технолошке парадигме (18–119), II. Метаморфозе и иновације уметничких пракси и парадигми (120–160), III. Медијска/Интерактивна култура (161–193), IV. Облак (194–221), V. Социолошки аспекти облака (222–252), Закључак (253–260) и Литература и вебографија (261–283). На крају рада дати су обавезни прилози: биографија кандидаткиње и њене изјаве о ауторству, коришћењу и истоветности штампане и електронске верзије докторске дисертације (по једна страна).

Рад има 511 напомена.

Библиографија (ограничена само на директно цитиране и апострофиране текстове) садржи 255 јединица на српском/српско-хрватском и енглеском језику, и 91 јединицу у вебографији.

Дисертација је базично постављена као промишљање умрежене и интерактивне медијске културе и даје допринос теоретизацији и концептуализацији стања у савременим медијима, а у вези са новим односом према музици. Актуелна истраживања на овом пољу најчешће су базирана на проучавању урбаних звучних простора, звука из окружења, звучне екологије и слично. У овом раду је истражен звук у домену виртуалног простора који је постао глобални културни феномен.

КРИТИЧКИ УВИД И ОЦЕНА РЕЗУЛТАТА

Општи поглед на дисертацију: Предмет истраживања кандидаткиње Иване Анчић јесте анализа социјалне рецепције звука и музике, уопште, аудитивне културе и метаморфоза музичке праксе која наступа са технолошким развојем, са фокусом на промене у области продукције и конзумације музике до којих долази са појавом *звук из облака* (енг. *cloud – online servis* путем којег се музика прима, шаље и дистрибуира) и дигитализације. Ауторка фокус истраживања усмерава на брз и интензиван развој технологије, иновација уређаја (мобилних телефона и рачунара), нове врсте сервиса и

дистрибуције музике (рачунарство у облаку, музички облак, лајв стриминг, онлајн радио), друштвене мреже и музичке платформе, праксе даунлодовања и фајлшеринга, који су створили нов квалитет везе између аутора, прозумера и потрошача. Анализиран је нови модел интерактивне/партиципаторне/конвергентне културе и умреженог друштва које развија и подржава кориснички вођену креацију садржаја, нове врсте пласмана, дистрибуције и конзумације музике, као и нови дискурс звука.

Основни циљеви рада били су испитивање утицаја које је дигитална технологија остварила у пољу музике и анализа неких теоријских питања која су провоцирана тим променама. Посебна пажња посвећена је иновативним уметничким праксама које су се развиле паралелно са технолошким развојем и променама уметничких парадигми.

У својим **полазним хипотезама** ауторка констатује да је *облак ентитет, живи организам у сталној промени која делује као медијум за личну и социјалну трансформацију*. Разумевање и анализа ове хипотезе остварени су кроз призму различитих теорија медија и нових медија, Агамбенов појам апаратуса, Џенкинсову концептуалну анализу конвергенције културе и теорију актера-мреже. Друга хипотеза је да *музички сервис базиран на принципу облака интензивирају свеprisутност слушања (ubiquitous listening)*. Полазећи од анализа Касабјана (2001) који је формулисао ову идеју упозоравајући да највећи део слушања музике данас подразумева да се оно одвија заједно и истовремено са другим активностима, што проузрокује губитак слушаоачеве пажње. Концепт *конзумента* смењује концепт *прозумера*, који учествује у креирању и прилагођавању продукта сопственим потребама, што значи да слушаоци имају могућност и избор да креирају процес свог слушања, преузимајући одговорност за конзумирање музике и постајући *креатор/уметник* у контексту самоидентификације и артикулације пракси по личном нахођењу, по аналогији са савременом функцијом кустоса који постаје *костос/уметник*. Поставком треће хипотезе – *звук је дискурс* – испитује се како су се контекст, репрезентација и перцепција звука променили са појавом *нових медија*. Методолошки ова хипотеза се испитује кроз концепте *звучне фикције* (Eshun 1998), *звучне имагинације* (Sterne 2012) и *соник ворфера* (eng. *sonic warfare*, Goodman 2010).

Методолошку основу рада одликује изразита теоријско-методолошка комплексност. Ауторка полази од става да се концепти, технолошки апарат и праксе везане за функционисање *облака* у савременој медијској екологији не могу сагледати само текстуалном анализом и користи извођење 'теренских' истраживања (интерактивно посматрање) у комбинацији са дискурзивном анализом и анализом диспозитива (Фуко, Агамбен, Будри). Полазна теоријска платформа укључује постмодерне теорије, постструктуралистичке теорије, концептуалну анализу, студије звука, когнитивне теорије и анализу дискурса.

Концептуални оквир се ослања на концепте *звучне фикције*, *звучне имагинације* и *соник ворфера* (звучног ратовања и Гудмановог испитивања како акустична сила утиче на популацију) у релацији са дискурсом звука/*облака*; затим, концепт *прозумера* и теорију актер-мрежа; користе се научно-технолошке студије за критичко сагледавање

результата и механизма којима се технолошке иновације пласирају и примењују у друштву и анализира материјална култура *облака*. У раду се користе и Мановичева и Меклуанова теорија нових медија, Бодријарова теорија симулације и симулакрума, Делезова и Гатаријева теорија ризома, Адорнова критичка теорија, Деридина деконструкција, Јунгова психоанализа и Бенјаминов концепт 'ауре'.

Полазна литература је у раду интерпретирана креативно и критички, она је представљала добру основу истраживања и пружила могућност да се на оригиналан начин споје научни резултати различитих области.

Резултати истраживања могу се оценити као вишеструки. У раду је указано да нове технологије и рачунарство у облаку као један од последњих модела примене нових технологија представљају фундаменталне појаве 20. века и Западне цивилизације што значи да су суштински промениле начин живота и облике и институције кроз које се он одиграва. Појава нових медија, пре свега дигиталне технологије и интернета, односно мреже повезане са дигиталним технологијама, суштински су промениле начин на који се успоставља однос између људи на специфичној локацији, јер некада велике дистанце данас постају нешто што подразумева готово директан и тренутни контакт. У том смислу се, када се говори о новим медијима, говори о 'продужецима/протезама' људског тела у процесу глобалне комуникације. Дигитална технологија је проширила свој дискурс и утицај и на друга поља осим на иницијално поље људске комуникације, а дигитални систем је постао подлога за развој једне нове културе – културе дигиталног доба, битно различите од свих претходних. Да би објаснила ове промене, ауторка је увела нову терминологију и концепте који су резултат најновијих истраживања у овој области (концепти *прозумера* и *продјузица*). Уочено је да су дигитална продукција и дигитална технологија изазвале револуцију у свим областима уметности јер су омогућиле да се у једној справи припреми снимање, сниме аудио/видео материјал, монтира и постује снимак на интернет и дигиталне друштвене мреже и после валоризује рад (наплата, грађење идентитета и праћење коментара о сопственом раду). Управо су процеси сажимања функција и операција, као и доступност и приступачност цена широким потрошачким масама дигиталну револуцију учинили тако моћном, али и тако демократичном. Време у којем живимо означено је као време пост-продукције: створена је нова цивилизација, дигитализација и глобализација су измениле слику света који је постао сажет и повезан. Дигитална технологија је у потпуности променила облик перспективе, гледања, примања уметности и улогу уметности у савременом свету и обрисала чврсту границу између медија уметности и медија културе.

ЗАВРШНА ОЦЕНА

Докторска дисертација *Звук из облака и метаморфозе уметничких/технолошких парадигми у друштвеној рецепцији звука и музике* кандидаткиње Иване Анчић представља аналитички интердисциплинарни научни рад који у потпуности задовољава критеријуме и стандарде докторских студија на Универзитету уметности у подручју интердисциплинарних наука о уметностима и медијима.

Комисија докторску дисертацију Иване Анчић оцењује као научно заснован, оригиналан и обухватан аналитички рад посвећен истраживању комплексног феномена *звука из облака* и промена које је изазвала примена дигиталне технологије. Истичући да је овим радом дат значајан допринос методолошком и сазнајном обогаћењу досадашњих резултата истраживања овог савременог феномена, чланови Комисије са задовољством предлажу Већу Интердисциплинарних студија и Сенату Универзитета уметности да прихвати Извештај, те да покрену процедуру за јавну одбрану докторске дисертације Иване Анчић.

.....
Др Катарина Томашевић,
виши научни сарадник
Музиколошки институт САНУ

.....
Др Весна Микић,
редовни професор ФМУ, Београд

.....
Др Биљана Лековић,
доцент ФМУ

.....
Др Санела Николић,
доцент ФМУ

.....
Др Соња Маринковић,
редовни професор ФМУ, Београд